

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Implementatie nieuwe OV-concessie Zuid-Holland Noord – faillissement busleverancier Van Hool

Geachte Statenleden,

Op 25 augustus 2023 bent u bij brief (kenmerk PZH-2023-839307118) door ons geïnformeerd over de onherroepelijke gunning van de volgende concessie Zuid-Holland Noord aan vervoerder Qbuzz. Onderdeel van de winnende inschrijving was de start van de concessie per december 2024 met een vloot van uitsluitend emissieloze bussen.

Qbuzz heeft deze vloot elektrische bussen vorig jaar besteld bij een tweetal leveranciers: het Italiaanse IVECO (140 voertuigen) en het Belgische Van Hool (112 voertuigen).

De productie van de bestelde bussen bij IVECO verloopt voorspoedig. Zij zijn momenteel in aanbouw in de fabriek in Tsjechië en zullen naar verwachting tijdig voor de start van de concessie worden geleverd.

Van Hool is begin april dit jaar echter failliet verklaard. De Nederlandse VDL Groep, die onder andere ook busfabrikant is, heeft een deel van de activiteiten van het failliete bedrijf begin juni overgenomen. Daarbij is gebleken dat de bouw van bussen in de fabriek in het Vlaamse Koningshooikt wordt gestaakt, en dat de fabriek van Van Hool in Noord-Macedonië (waar de bussen voor Qbuzz zouden worden gebouwd) zich volledig gaat richten op de fabricage van touringcars voor de Noord-Amerikaanse markt. De fabricage van bussen voor openbaar vervoer wordt gestaakt en de orders die Van Hool daarvoor had, zijn niet door VDL overgenomen.

De onvoorziene omstandigheid doet zich dus voor dat de leverancier van pakweg de helft van de bussen voor de nieuwe concessie Zuid-Holland Noord is weggefallen.

Voor de implementatie van de concessie Zuid-Holland Noord heeft dit betekend dat Qbuzz – parallel aan finale pogingen om VDL te bewegen de oorspronkelijk bestelde bussen alsnog te leveren – op zoek is gegaan naar een andere leverancier.

De provincie stelt als voorwaarde aan een alternatieve leverancier dat de geleverde bussen in specificatie én kwaliteit gelijkwaardig zijn aan het product dat Van Hool zou leveren. Recht moet worden gedaan aan hoe de busvloot in de inschrijving van Qbuzz is beoordeeld: dit heeft er immers aan bijgedragen dat Qbuzz de aanbesteding heeft gewonnen. Tevens is relevant binnen welke

termijn de alternatieve busvloot geleverd zou kunnen worden. Het is aan Qbuzz om te beslissen welke leverancier de bussen levert.

De keuze van Qbuzz is daarbij – na een uitvraag die het heeft uitgevoerd in de markt – gevallen op de Chinese busleverancier Yutong. Qbuzz stelt dat de bussen van deze leverancier gelijkwaardig zijn aan het product dat Van Hool zou leveren. De provincie heeft vervolgens onafhankelijke materielexperts ingeschakeld om te beoordelen of daar inderdaad sprake van is. Hun bevindingen ondersteunen de stellingname van Qbuzz dat sprake is van een gelijkwaardig alternatief.

Yutong is een leverancier die in Nederland nog geen bussen heeft geleverd voor openbaar vervoer, maar heeft dat elders in Europa al wel gedaan. Met name in Scandinavië en het Verenigd Koninkrijk rijden al elektrische bussen van Yutong. We hebben referenties in het Verenigd Koninkrijk en Finland nagetrokken. Die ondersteunen het beeld dat de producten van Yutong van goede kwaliteit zijn en in het Europese klimaat normaal functioneren.

Omdat met het faillissement van Van Hool sprake is van een situatie van overmacht, zal de provincie zich bereid tonen om Qbuzz toe te staan bij aanvang van de nieuwe concessie enige tijd bestaande dieselbussen in te zetten zonder een boete op te leggen. Daarmee voorkomen we een overhaaste introductie van de bussen van Yutong. Dit om te zorgen voor een goede start van de concessie voor de reiziger. Qbuzz heeft hiervoor vervangende dieselbussen beschikbaar.

Qbuzz heeft de bestelling van de bussen bij Yutong "opgeknipt": eerst stromen 50 voertuigen in die op R-net worden ingezet (vóór uiterlijk 1 juli 2025). Pas als deze daadwerkelijk blijken te voldoen aan de verwachtingen, worden de resterende 62 bussen voor Snelbuzz ook daadwerkelijk bij Yutong besteld.

Alhoewel de aanbesteding begon met een ruimere implementatieperiode van bijna anderhalf jaar, zijn we door het faillissement van Van Hool nu geconfronteerd met een stroomversnelling. Het doel van de provincie en Qbuzz is en blijft om de implementatie soepel te laten verlopen en zo de reizigers in Zuid-Holland Noord per december te voorzien van een betrouwbare dienstregeling met een stijging in het aanbod van ruim 20% ten opzichte van nu.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit